

דגם תשובות – דינים ויסודות תורה שבעל פה – עולים חדשים – מס' 005384, חורף תשפ"ב

הערה למעריך: הפרטים הכתובים בסוגריים מרובעים אינם מחייבים את הנבחן.

פרק ראשון

על הנבחן לענות על ארבע מן השאלות 1-6.

1. תפילה

א. (1) קטעים בתפילה שנאמרים רק בציבור: קדיש, קדושה בשמונה עשרה, ברכו, ברכת כהנים, קריאת התורה.

[הערה למעריך: על התלמיד לכתוב שני שמות של קטעים.]

(2) תפילת הציבור מתקבלת תמיד והערך שלה רב יותר.

(עמ' 30)

ב. בית הכנסת הוא מקום קבוע לקדושה והתפילה שם מתקבלת יותר [לקבל: ערך התפילה הנאמרת בבית כנסת הוא גדול

מאוד] (שם).

ג. זהירות בכבודם של ספרי קודש:

– אין לשבת על ספסל או על כיסא שמונחים עליהם ספרי קודש.

– אסור להשחית ספרי קודש.

– ספרי קודש שהתבלו טעונים גניזה ואסור לזרוק אותם לאשפה.

– אין להניח ספרי קודש הפוכים.

– אין להניח ספר קודש על אחד מספרי התנ"ך.

[הערה למעריך: על התלמיד לכתוב שתי דוגמאות.]

(עמ' 31)

2. שבת

א. (1) טעמים להדלקת נרות שבת:

– לכבוד השבת.

– עונג שבת.

– שלום בית.

[למעריך: על התלמיד לכתוב שני טעמים. לקבל: להאיר את הבית; כדי שלא ייתקלו בחפצים; מוסיף לאווירה

המיוחדת של השבת.]

(2) בדרך כלל האישה נמצאת בבית יותר והיא זו שמנהלת את חיי הבית.

(עמ' 75-76)

ב. (1) הבדלה בין קודש לחול.

(2) יין, בשמים, נר, הבדלה.

(עמ' 84)

3. מועדים – ראש חודש וראש השנה

א. (1) חודש מלא – חודש בן שלושים יום. חודש חסר – חודש בן עשרים ותשעה יום.

(2) כי אורך החודש נקבע לפי סיבוב הירח סביב כדור הארץ, וסיבוב זה נמשך כ-29.5 יום.

(עמ' 100)

ב. (1) מכיוון שמדלגים על שני חצאי פרקים מתוך פרקי ההלל.

(2) "יעלה ויבוא", תפילת מוסף.

(שם)

ג. תקיעה, שברים, תרועה (עמ' 105).

4. מועדים – פסח

- א. מכיוון שיש סדר מסוים שבו צריך לקיים את המצוות והמנהגים שבלילה זה (עמ' 143).
- ב. (1) מרור, חרוסת, ביצה.
 (2) מרור – זכר לעבודת הפרך שבה מיררו המצרים את חייהם של בני ישראל במצרים.
 חרוסת – זכר לטיט שבו עבדו בני ישראל בפרך במצרים.
 ביצה – זכר לקורבן חגיגה שהיו מקריבים עם קורבן הפסח.
 (עמ' 144–145)
- ג. (1) כדי שנדע שהחמץ נמכר לגוי לפני פסח ולא היה שייך ליהודי בפסח ולכן הוא מותר באכילה ובהנאה לאחר פסח.
 (2) מותר לו לקנות כי ירקות אינם חמץ ולכן אין צורך למוכרם לגוי לפני פסח.
 (עמ' 149)

5. הלכות כשרות

- א. (1) – בכשרות "מהדרין" משגיחים בקפדנות יותר מבכשרות רגילה [בכשרות "מהדרין" המשגיח נמצא יותר במקום].
 – בכשרות "מהדרין" מכריעים לחומרה במחלוקות הלכתיות.
- (2) במחלקת הירקות ובמחלקת הבשר מוכרים אוכל פתוח שזקוק לתעודת כשרות כללית על החנות, ובמחלקת המשקאות ובמחלקת השימורים מוכרים אוכל ארוז ועל כל אריזה יש הכשר ואין צורך בתעודת כשרות כללית על החנות.
 (עמ' 169)
- ב. (1) – חשש לשאריות בשר שנשארו בין השיניים, ובשעת אכילת מאכלי החלב ייאכלו יחדיו.
 – טעם הבשר מורגש בפה זמן מסוים לאחר אכילתו.
 (עמ' 175)
- (2) לנקות ידיים; לשטוף את הפה; להמתין חצי שעה (עמ' 178).
 [הערה למעריך: על התלמיד לכתוב שתי פעולות.]

6. בין אדם לחברו

- א. (1) מצוות שבין אדם לחברו: מצוות שהתורה מדריכה אותנו כיצד לנהוג עם בני אדם אחרים ועם הרכוש שלהם.
 (2) מן הפסוק "ואהבת לרעך כמוך" לומדים שנדרש מן האדם לעשות לטובתו של האחר, לעזור ולסייע לו, לגמול איתו חסד, לא לפגוע בגופו או בנפשו של האחר ולא להזיק לו.
 (עמ' 183)
- ב. (1) – מצוות גמילות חסדים היא גם בגוף וגם בכסף, ומצוות צדקה היא רק בכסף.
 – מצוות גמילות חסדים היא גם לעניים וגם לעשירים, ומצוות צדקה היא רק לעניים.
 – מצוות גמילות חסדים היא גם לחיים וגם למתים, ומצוות צדקה היא רק לחיים.
 [הערה למעריך: על התלמיד לכתוב שתי סיבות.]
- (2) – לדאוג לצורכי החולה [לברר מה הם צרכיו ולסייע בכל הדרוש לו].
 – לבקש רחמים מה' ולהתפלל שישלח לו רפואה שלמה.
 (עמ' 185–186)

פרק שני

על הנבחן לענות על שלוש מן השאלות 7–11.

7. יסודות תורה שבעל פה

- א. (1)** הפרשנות של התורה שבכתב. א: ההלכות והפרטים המסבירים כיצד לקיים את המצוות. א: תורה שעברה במסורת בעל פה ממשה רבנו.
- (2)** משנה, גמרא וכו' [לקבל כל תשובה מתאימה].
(עמ' 7)
- ב. (1)** בתחילת ימי בית המקדש השני.
- (2)** תיקנו תקנות; גזרו גזרות [כדי לחזק את שמירת התורה והאמונה]; קבעו נוסח תפילה אחיד לכל ישראל; קבעו את המבנה והסדר של תפילת שמונה עשרה.
[הערה למעריך: על התלמיד לכתוב פעולה אחת].
(עמ' 8)
- ג. (1)** רבי יהודה הנשיא כתב וערך את כל דברי התנאים. א: חיבר את המשנה.
- (2)** רבי יהודה הנשיא חשש שבשל הצרות בעקבות חורבן המקדש והירידה לגלות תשתכח התורה שבעל פה מישראל.
(עמ' 10)

8. ברכות

- א. (1)** המוציא, מזונות, גפן, עץ, אדמה, שהכול [לקבל גם בסגנונות אחרים, כגון: לחם, עוגה, יין, פרי עץ, פרי אדמה, שהכול].
- (2)** עוגיות, תאנים, תפוחים, סוכריות.
(עמ' 60)
- ב. (1)** על ראיית ברק.
- (2)** על ראיית קשת.
(עמ' 68)

9. שבת

- א. (1)** בדומה לקב"ה, שברא את העולם בשישה ימים וְשָׁבַת ביום השביעי, כך גם אנחנו עובדים שישה ימים ושובתים ממלאכה ביום השביעי.
- (2)** בבניין המשכן היו ל"ט מלאכות, וחכמים למדו [מסמיכות הפרשיות] שדווקא מלאכות אלה אסורות בשבת.
(עמ' 85–86)
- ב. (1)** – יש לקחת את האוכל מתוך הפסולת ולא את הפסולת מתוך האוכל.
– יש לקחת את האוכל ביד או באמצעות סכין ומזלג אך לא בכלי שמיועד לסינון או לברירה.
– יש לעשות את הפעולה סמוך לאכילה.
[הערה למעריך: על התלמיד לכתוב שני תנאים].
- (2)** חגיית יכולה לקחת את הירקות שהיא אוהבת ולהשאיר את הבצל.
(עמ' 89)

10. מועדים – תענית אסתר ופורים

- א. (1)** "תענית אסתר" נקבעה לזכר שלושת הימים שבהם צמו בני ישראל בימי מרדכי ואסתר והתחננו לה' שיציל אותם מהגזרה של המן הרשע.
(2) ביום חמישי שלפניו.
(עמ' 131)
- ב. (1)** חנוכה ופורים (עמ' 128, 135).
(2) אין אומרים "הלל" בפורים כי קריאת מגילת אסתר שבה מזכירים את הנס נחשבת כמו אמירת "הלל" (עמ' 135).

11. מצוות שבין אדם למקום

- א. (1)** קובעים את המזווה בדופן הימני של הפתח בתחילת השליש העליון של הפתח.
(2) אם אין דלת בפתח.
(עמ' 200)
- ב. (1)** "שמע ישראל", "והיה אם שמוע".
(2) ספרי תורה, תפילין, מזוזות.
(עמ' 201)